

JAVNE INVESTICIJE U HRVATSKOJ

PROF. DR. SC. ANTO BAJO

bajo@ijf.hr; abajo@efzg.hr

JAVNE INVESTICIJE – INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLANAK 45 ZAKONA O PRORAČUNU TRAŽI DA VLADA POPUNI ZNAČAJNI JAZ U DIJELU PROPISA KOJI SE ODNOSU NA KAPITALNA ULAGANJA - PRIPREME, PROCJENE, IZVRŠENJA JAVNIH INVESTICIJA FINANCIRANIH IZ DRŽAVNOG I LOKALNIH PRORAČUNA.

(1) PRORAČUNSKI KORISNICI DRŽAVNOG PRORAČUNA MOGU PREUZETI OBVEZE PO INVESTICIJSKIM PROJEKTIMA TEK PO PROVEDENOM STRUČNOM VREDNOVANJU I OCIJENJENOJ OPRAVDANOSTI I UČINKOVITOSTI INVESTICIJSKOG PROJEKTA.

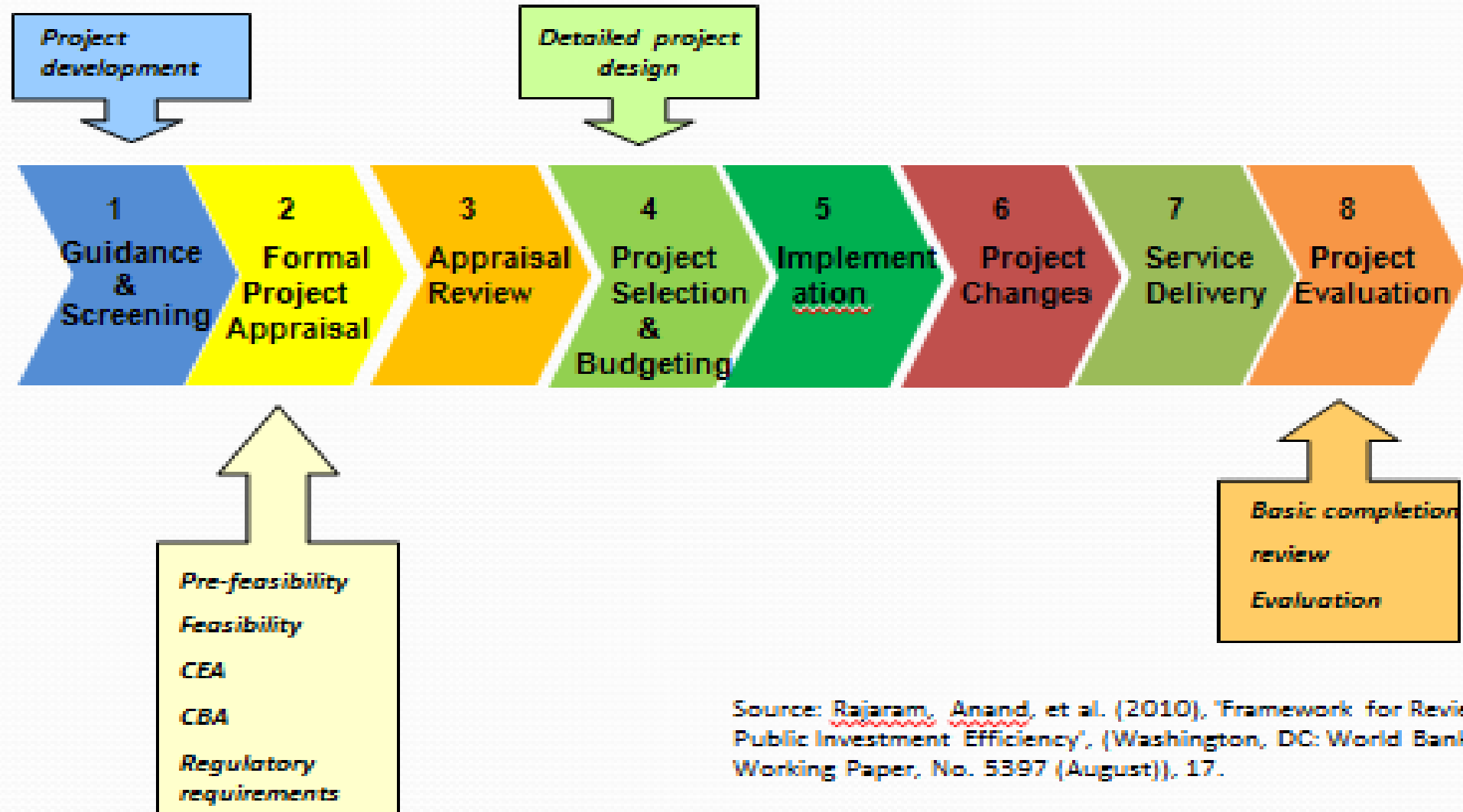
(2) ODREDBE STAVKA 1. OVOGA ČLANKA NA ODGOVARAJUĆI SE NAČIN PRIMJENJUJU NA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE.

(3) VLADA ĆE UREDBOM PROPISATI METODOLOGIJU PRIPREME, OCJENE I IZVEDBE INVESTICIJSKIH PROJEKATA.

OBUHVAT JAVNIH INVESTICIJA

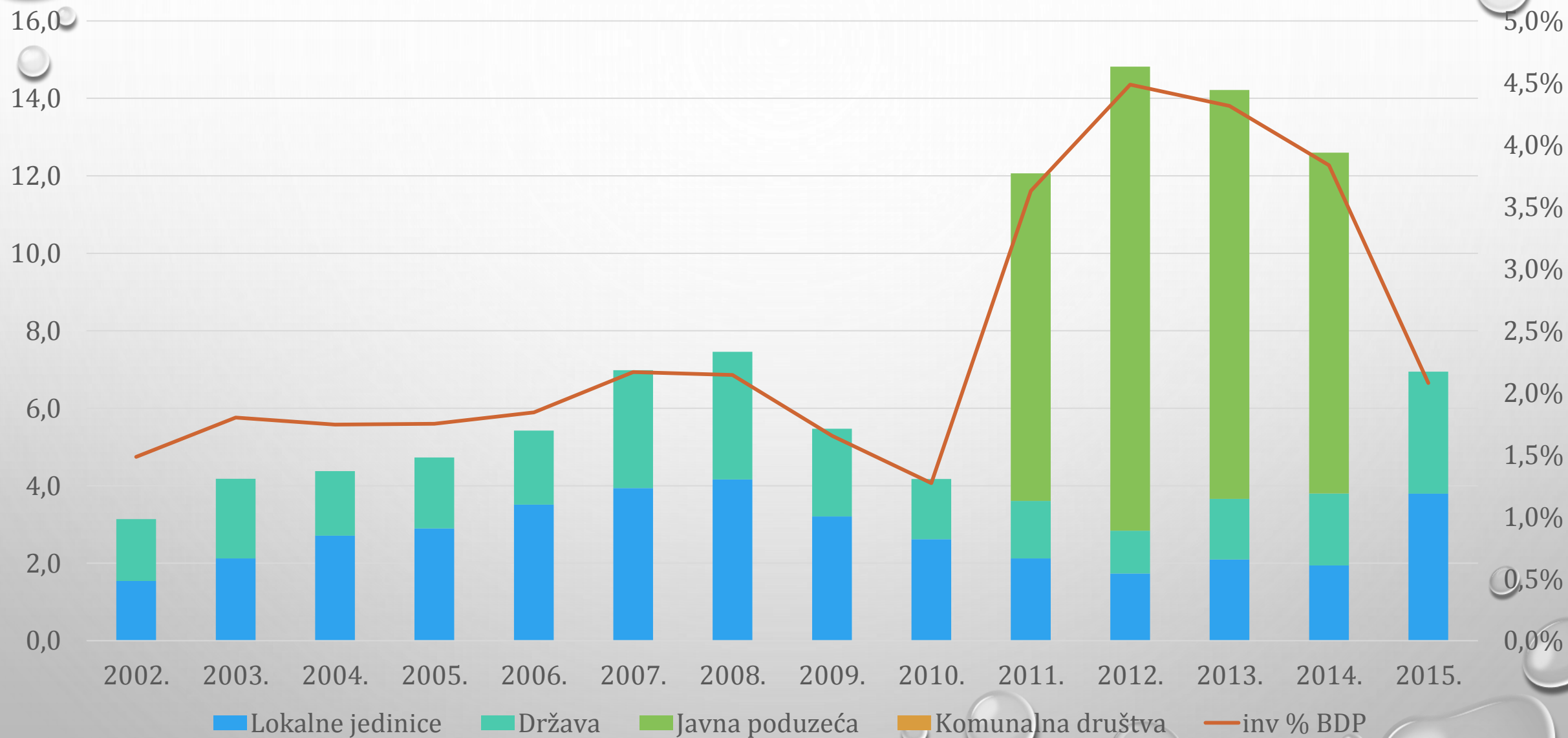
- **IMF'S MANUAL ON GOVERNMENT FINANCE STATISTICS (IMF'S GFS)** DEFINIRA INVESTICIJE OPĆE DRŽAVE KROZ ISTU PODJELU KAO ŠTO SE KORISTI PRI IZRAČUNU DEFICITA U SVRHU PROCEDURE PREKOMJERNOG PRORAČUNSKOG DEFICITA.
- AKO JE JEDINICA KONTROLIRANA OD DRŽAVE, IAKO POSLUJE PO ZAKONU O TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA, PRUŽA USLUGE NA NETRŽIŠNIM NAČELIMA, TREBA JE UKLJUČITI U SEKTOR OPĆE DRŽAVE.
- KONKRETNO, UKOLIKO SE VIŠE OD 50 % TEKUĆIH TROŠKOVA DRŽAVNO KONTROLIRANE JEDINICE POKRIVA SUBVENCIJAMA IZ PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE TADA NJIHOVE OPERACIJE U CIJELOSTI TREBA UKLJUČITI U RAČUNE OPĆE DRŽAVE.
- SVE INVESTICIJE TAKVIH ENTITETA TREBA UKLJUČITI U PRORAČUN I RAČUNE NJIHOVIH VLASNIKA – DRŽAVE, LOKALNIH JEDINICA.
- TO JE U SKLADU S PRAVILIMA EUROPSKOG SUSTAVA NACIONALNIH I REGIONALNIH RAČUNA (ESA 2010 I UREDBA (EU) 549/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA.

FAZE CIKLUSA JAVNIH INVESTICIJA

Source: Rajaram, Anand, et al. (2010). 'Framework for Reviewing Public Investment Efficiency', (Washington, DC: World Bank Policy Working Paper, No. 5397 (August)), 17.

JAVNE INVESTICIJE U HRVATSKOJ

ZA DOBIVANJE UVIDA U STANJE JAVNIH INVESTICIJA NEDOSTAJU

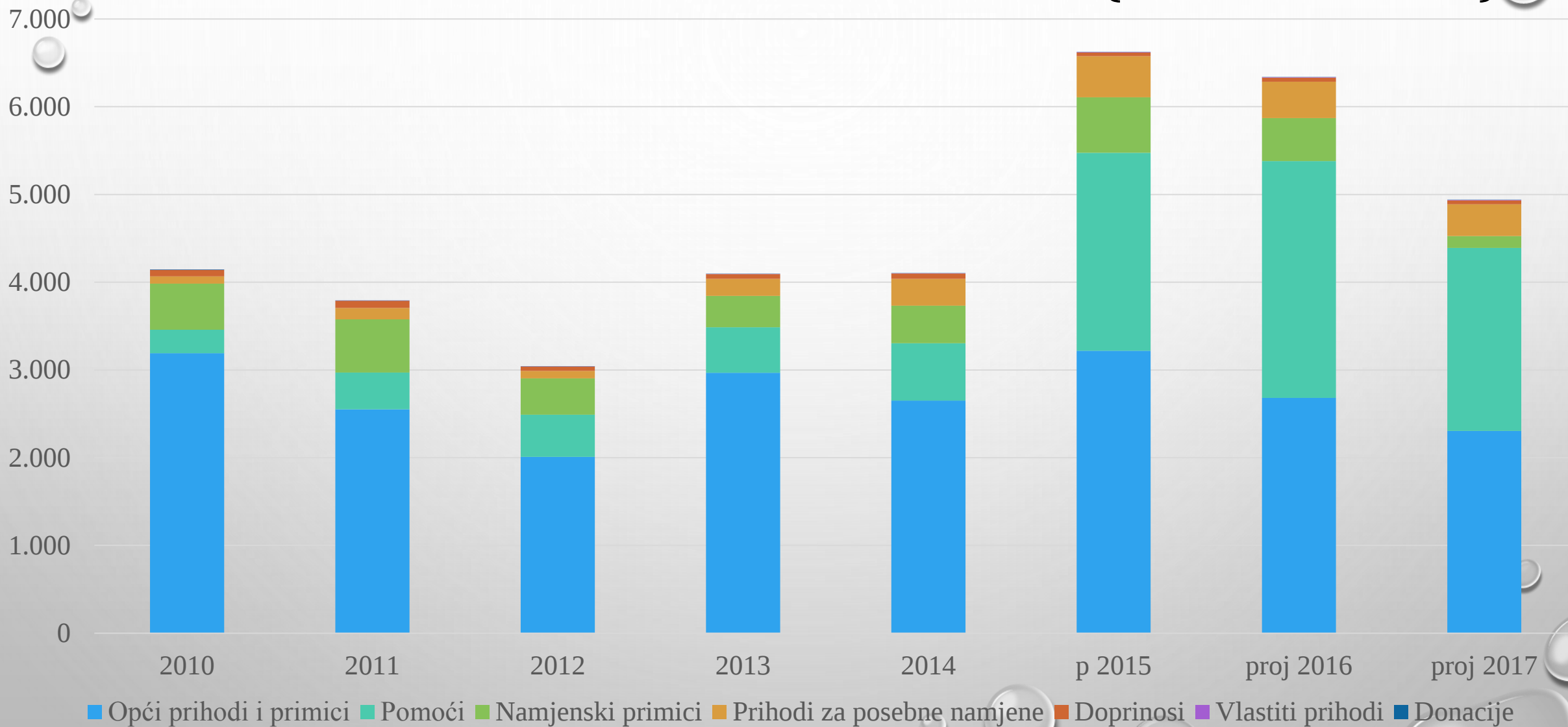
- INVESTICIJE KOMUNALNIH DRUŠTAVA
- PROGRAM JAVNIH INVESTICIJA
- PREGLED SVIH IZVORA FINANCIRANJA
- PROJEKCIJE IZVORA FINANCIRANJA I POTREBNIH ZADUŽIVANJA

TO SU POTREBNE INFORMACIJE DA BI SE MOGLO UPRAVLJATI JAVNIM INVESTICIJAMA NA RAZINI DRŽAVE TE ODREDITI OPTIMALAN PORTFELJ IZVORA FINANCIRANJA.

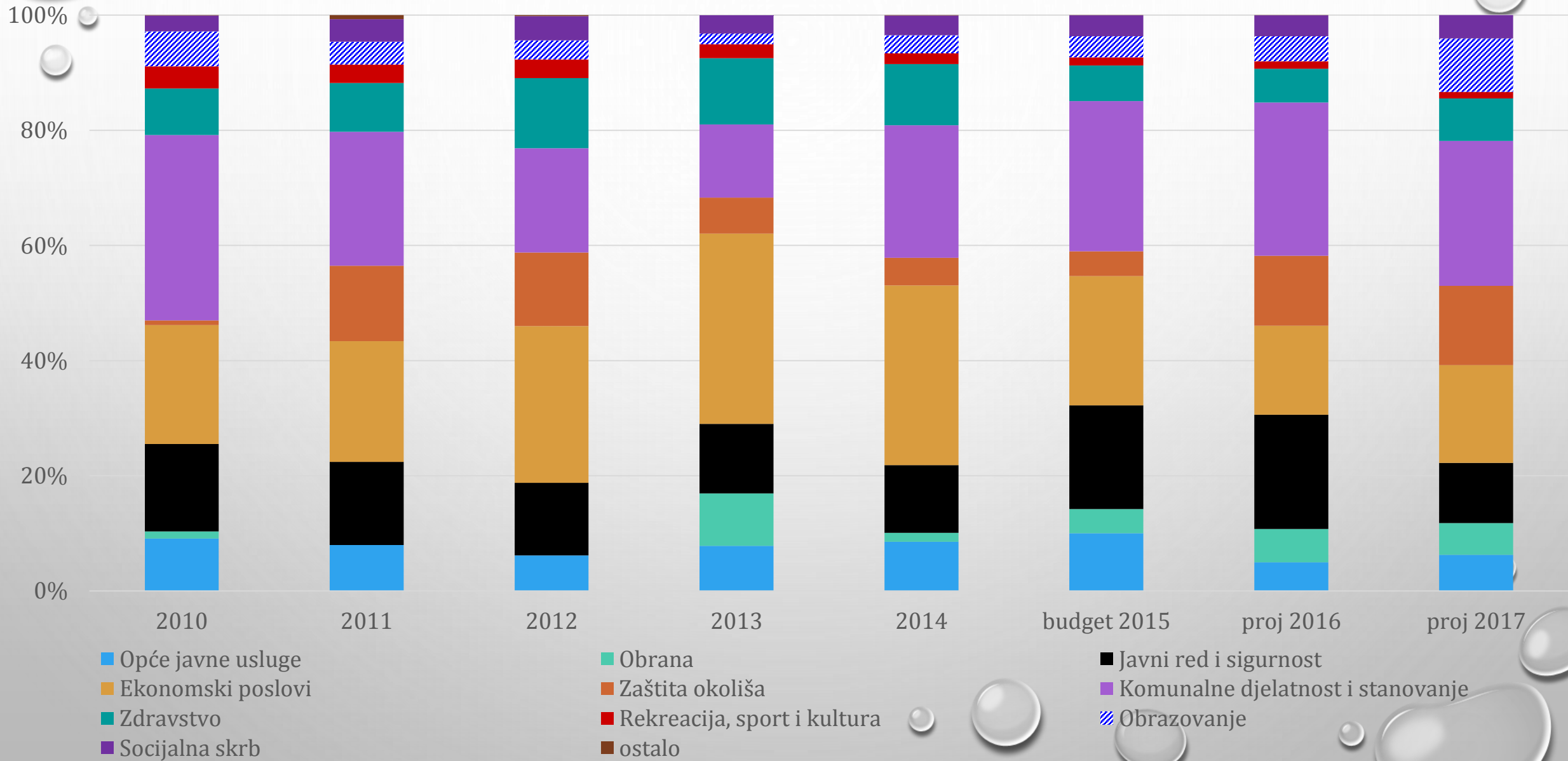
KAPITALNI RASHODI SREDIŠNJE DRŽAVE OD 2010. DO 2017.

IZVORI FINANCIRANJA IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA KAPITALNE RASHODE OD 2010. DO 2017. (U MLRD. KUNA)

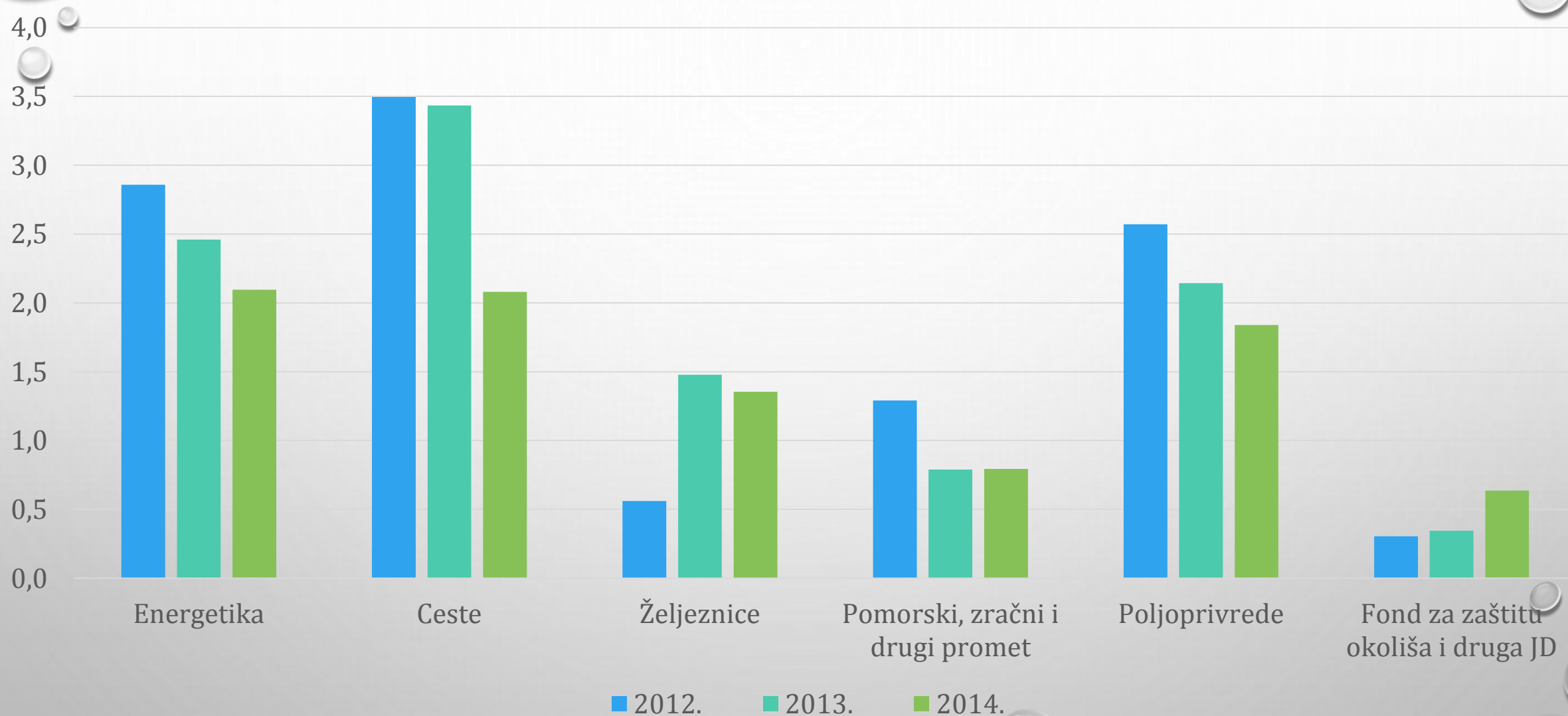
KAPITALNI RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA PO FUNKCIJAMA (U %)

KAPITALNI RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA – ORGANIZACIJSKA KLASIFIKACIJA

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	p 2015.	proj 2016.	proj 2017.
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE	22	72	36	104	194	288	770	686
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA	371	238	146	115	278	506	413	613
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE	545	800	598	570	549	1.069	889	577
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA	35	16	45	448	576	769	542	531
MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE	788	677	496	187	238	437	531	406
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	449	395	264	378	349	939	1.054	389
MINISTARSTVO ZDRAVLJA	357	343	370	471	435	410	372	365
MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA	209	215	152	227	227	349	310	282
MINISTARSTVO OBRANE	50	0	0	373	64	277	368	272
MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	568	374	443	385	356	326	231	202
DRŽAVNI URED ZA OBNOVU I STAMBENO ZBRINJAVANJE	0	0	0	169	157	161	174	134
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA	166	145	118	113	116	259	204	115
MINISTARSTVO FINACIJA	173	164	117	162	279	295	109	107
MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH	42	35	20	13	55	99	117	99
Ukupno 14 najvećih	3.775	3.475	2.804	3.716	3.874	6.184	6.084	4.780
ostali 44 proračunska korisnika	369	316	236	379	228	440	252	159
Total	4.144	3.791	3.040	4.095	4.103	6.624	6.336	4.938
Najveći 14 proračunskih korisnika u % ukupno	91%	92%	92%	91%	94%	93%	96%	97%

INVESTICIJE JAVNIH PODUZEĆA OD 2012. DO 2014. (U MLRD. HRK)

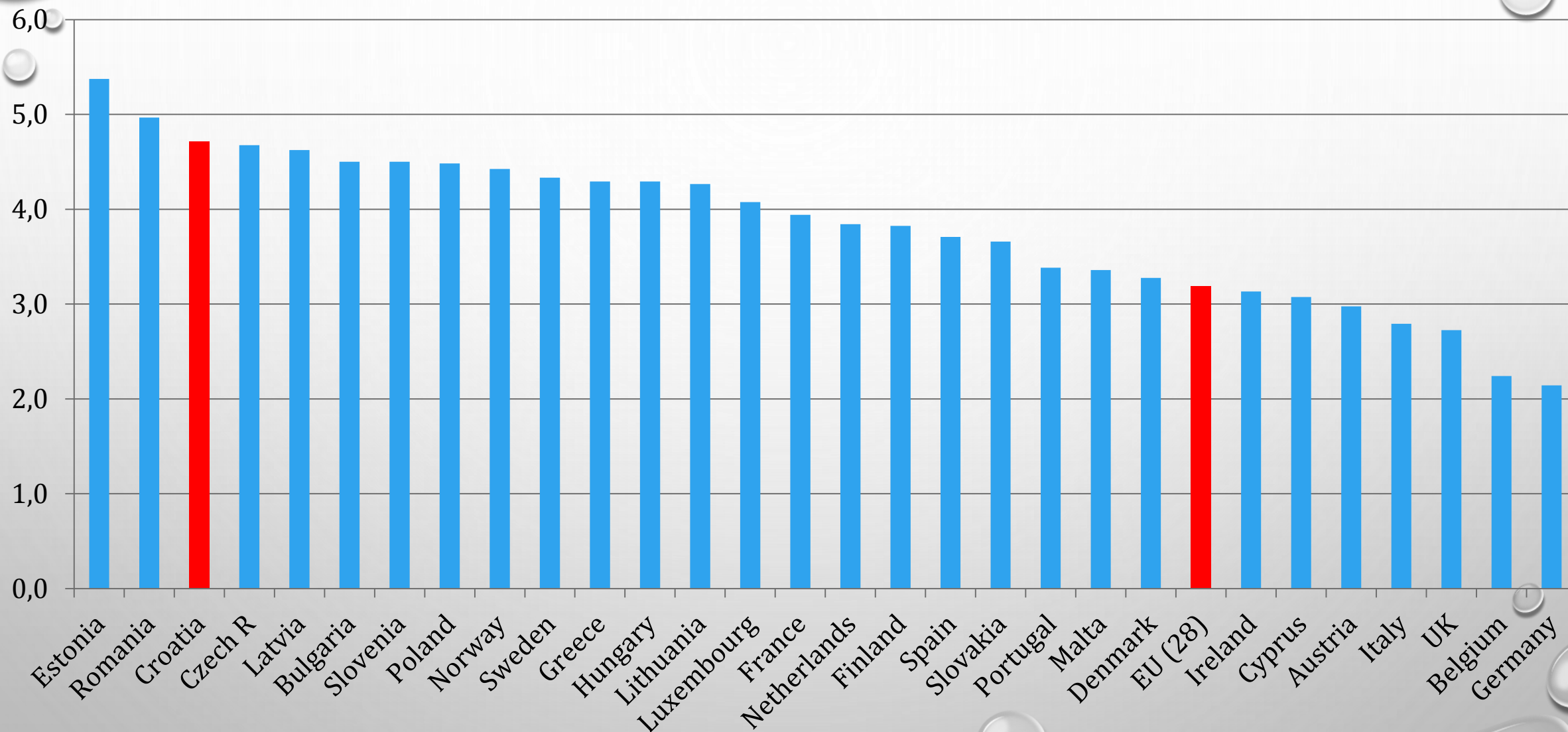
INVESTICIJE JAVNIH DRUŠTAVA OD 2011. DO 2014.

	2011.	2012.	2013.	2014.
HEP	2.059.238	1.956.878	1.685.053	1.485.905
Hrvatski operator prijenosnog sustava		442.835	334.800	419.891
Janaf	272.610	297.720	265.294	59.592
Plinacro	222.248	150.255	109.546	48.671
Podzemno skladište plina			65.853	81.079
ENERGETIKA	2.554.095	2.857.680	2.460.546	2.095.138
HAC	1.439.445	1.805.009	1.788.722	597.642
HC	1.377.240	1.690.552	1.645.054	1.482.243
PUTEVI	2.816.685	3.495.561	3.433.776	2.079.885
HŽ - Cargo	159.413	170.183	58.251	
HŽ - infrastruktura	599.033	355.309	1.323.719	1.023.375
HŽ - putnički prijevoz	78.030	34.695	96.611	330.253
ŽELJEZNICA	836.476	560.187	1.478.581	1.353.628
Lučke uprave		573.894	419.846	383.868
Zračne luke		95.916	91.105	99.975
Ostala društva u sklopu MMPI-a		620.484	278.824	309.881
UKUPNO POMORSKI, ZRAČNI I DRUGI PROMET		1.290.294	789.776	793.724
Hrvatske vode	1.567.058	2.080.716	1.593.808	1.229.177
Hrvatske šume	681.700	490.901	609.089	609.595
POLJOPRIVREDA	2.248.758	2.571.617	2.142.897	1.838.772
FZOIEU		257.933	275.948	595.614
Druga društva		46.527	69.093	40.027
FOND I OSTALA DRUŠTVA		304.460	345.041	635.641
UKUPNO	8.456.013	11.979.788	10.554.517	8.796.788

DILEME I OGRANIČENJA

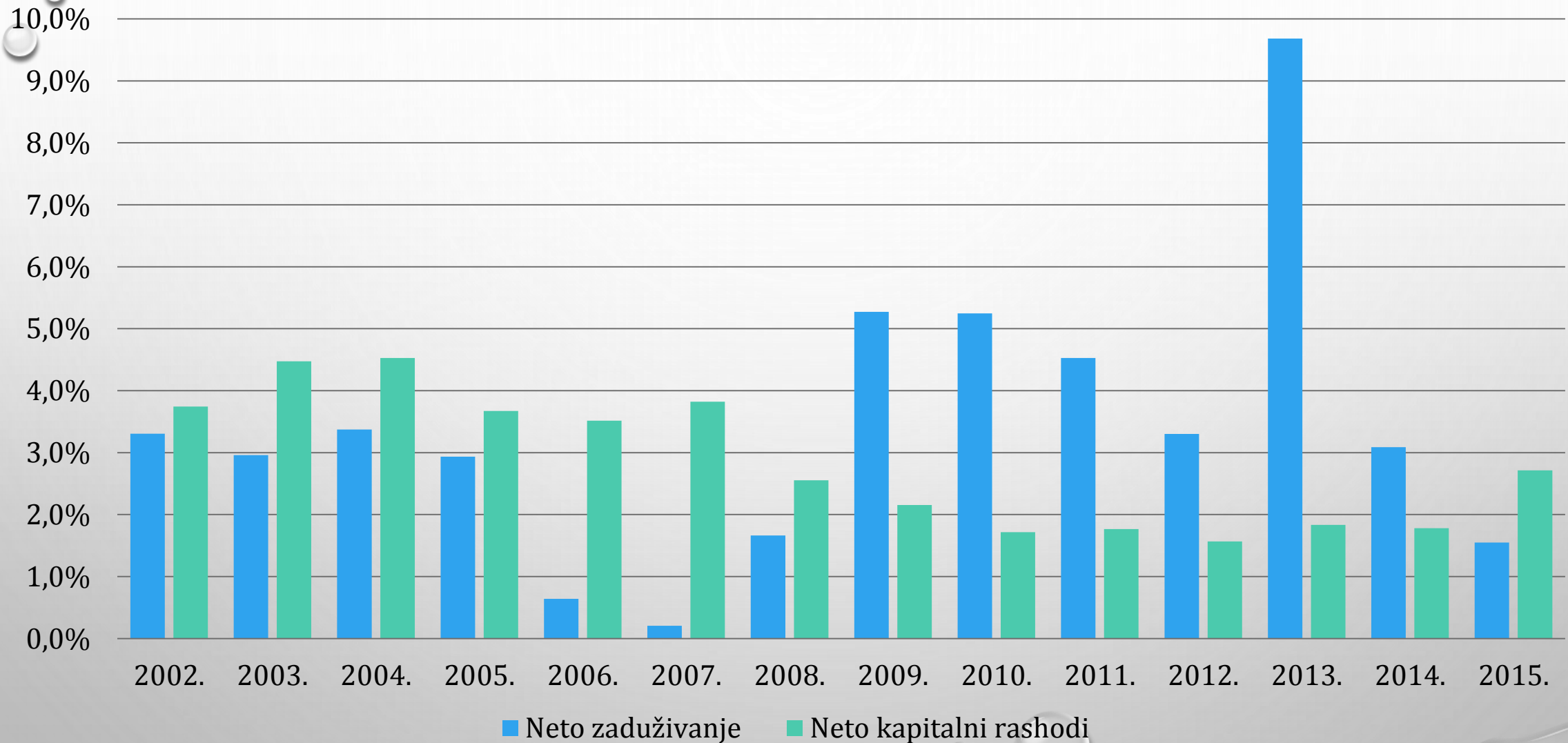
- JASNO PROFILIRANJE NACIONALNIH PRIORITETA U KAPITALNOJ IZGRADNJI
- NEMA PROGRAMA JAVNIH INVESTICIJA
- MJERODAVNA MINISTARSTVA NEMAJU „OSJEĆAJ” ZA UPRAVLJANJE KAPITALNIM INVESTICIJAMA
- NEISKORIŠTENA SREDSTVA ZAJMOVA OD MEĐUNARODNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA
- DILEMA KOLIKO SE U PRAKSI KORISTE *COST BENEFIT* ANALIZE I IZVEDBENE STUDIJE.
- STUPANJ ISKORIŠTENOSTI SREDSTAVA IZ EU FONDOVA (DO 2016. LOKALNE JEDINICE SLABO, DRŽAVA ISTO SLABO)
- SUPSTITUCIJA JEFTINIJIH SA SKUPLJIM IZVORIMA FINANCIRANJA - KOD ZADUŽIVANJA.
- NE POSTOJI JASNA VEZA IZMEĐU ZADUŽIVANJA I KAPITALNIH INVESTICIJA - IZMEĐU UPRAVLJANJA JAVNIM DUGOM I JAVNIH INVESTICIJAMA.
- PRIORITETNI SU PROJEKTI KOJI SE FINANCIRAJU IZ FONDOVA EU
- ŠTO JE S PROJEKTIMA KOJI SE FINANCIRAJU SAMO IZ PRORAČUNA?

KAPITALNI RASHODI OPĆE DRŽAVE – PROSJEK 2004.-2015. (U % BDP-A)

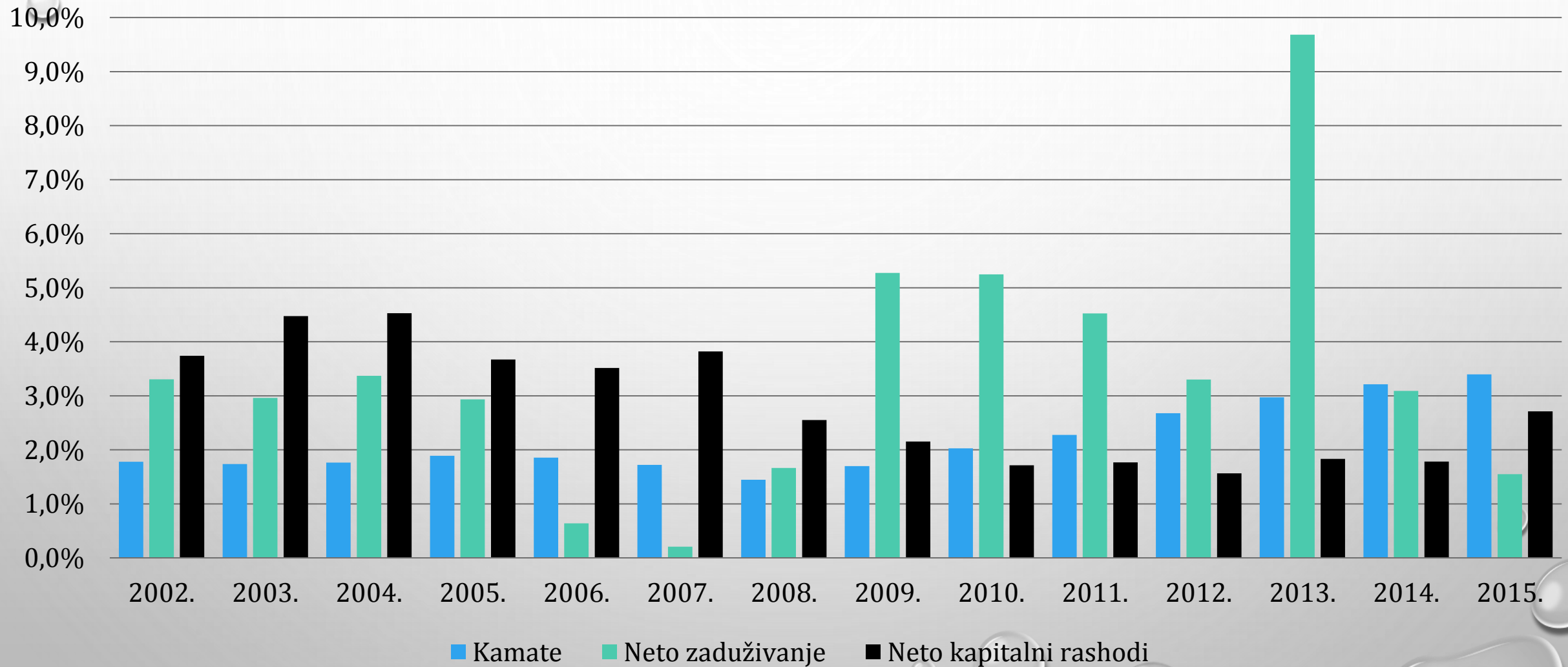

Izvor: Eurostat, 2016.

DRŽAVA SE OD 2007. ZADUŽUJE ZA FINANCIRANJE TEKUĆIH RASHODA

MORA POSTOJATI POVEZNICA IZMEĐU ZADUŽIVANJA I KAPITALNIH INVESTICIJA U JAVNOG SEKTORU

HRVATSKA TREBA (A SADA NEMA)

- PREGLED JAVNIH INVESTICIJA OD 2001. DO 2016. (IZNOSI, ROKOVI PROVEDBE, IZVORI FINANCIRANJA, UTJECAJ NA JAVNE FINACIJE DO 2037. GODINE)
- CJELOVIT PROGRAM I PLAN JAVNIH INVESTICIJA (O KOJEM RASPRAVLJAJU VLADA I SABOR)
- ZAKONODAVNIH OKVIR KOJI BI OSIGURAO NADZOR I UPRAVLJANJA CIJELIM PROCESOM KAPITALNOG INVESTIRANJA
- STRATEGIJE I PLANA UPRAVLJANJA JAVNIM DUGOM
- **TO SU GLAVNA PODRUČJA ZA USPOSTAVU FUNKCIONALNOG SUSTAVA UPRAVLJANJA JAVNIM INVESTICIJAMA U DRŽAVI.**